

A2.4 Pràcticum: naturalesa, documentació i organització

En resum:

Valoreu la qualitat del pràcticum pel que fa a la seva naturalesa, documentació i organització

Molt favorable	A	Força favorable	B	Poc favorable	C	Gens favorable	D
	X						

Indicadors:

* Vegeu l'escala de valoració a la portada del protocol

	a	b	c	d
A2.4.1. Documentació i grau d'explicitació de les competències a assolir i dels processos d'organització, supervisió i avaluació.	X			
A2.4.2. Pertinència de la formulació de competències respecte del perfil de formació previ de l'estudiant	X			
A2.4.3. Factibilitat de la posada en marxa respecte del context d'oportunitats que ofereixen les organitzacions d'acollida	X			
A2.4.4. Grau de definició de la naturalesa/tipologia del pràcticum	X			
A2.4.5. Adequació i pertinència de la tipologia de pràcticum respecte del perfil de formació dels graduats (PFG)		X		
A2.4.6. Adequació del perfil de competències: <ul style="list-style-type: none"> - documentació del perfil - coherència - factibilitat 		X		
A2.4.6. Adequació i pertinència de les organitzacions que acullen el pràcticum	X			
A2.4.7. Adequació del procediment d'assignació de cada estudiant a la plaça de pràcticum		X		

1. Valoració de la qualitat de l'evidència aportada

Les evidències en què s'han basat els judicis del CAI són les següents:

- *Pràcticum de la Diplomatura de Biblioteconomia i Documentació*. Comissió de Pràctiques. Barcelona: Facultat de Biblioteconomia i Documentació: Universitat de Barcelona. Publicacions, c2002.
- Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació. *Guia de l'estudiant i programes de les assignatures: diplomatura en Biblioteconomia i Documentació, llicenciatura en Documentació: curs 2002-2003*. Barcelona: la Facultat, 2002. També s'inclouen les guies des de 1998-1999 fins a 2001-2002.

- Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació. *Facultat de Biblioteconomia i Documentació* [en línia]. Barcelona: Universitat de Barcelona. <http://www.ub.es/biblio>.
- Llistes de centres de pràctiques o que s'ofereixen per a pràctiques corresponents al període comprès entre el curs 1998-1999 i el curs 2002-2003.
- Taula 1 de l'Annex 1: el perfil de formació dels graduats, elaborada per la FBD.
- Taula de convenis signats amb centres per a la realització del Pràcticum corresponent al període comprès entre el curs 1997-1998 i el curs 2001-2002.

2. Canvis significatius a constatar en el darrer quinquenni

Un dels canvis importants en la reforma del pla d'estudis de 1999 van ser les modificacions introduïdes en el Pràcticum. Aquesta assignatura forma part dels ensenyament de BID des de la creació de l'Escola Superior de Bibliotecàries el 1915. En línies generals, sempre ha consistit en períodes de pràctiques en biblioteques, dirigides des de l'Escola o la Facultat, i realitzades sota la supervisió de professionals. El pla d'estudis de 1994 introduí, a més del Pràcticum, una assignatura de pràctiques, amb un valor de 3 crèdits, que consistia en visites a centres de distints tipus que l'alumne analitzava a partir de qüestionaris i que es comentaven amb el tutor de pràctiques. En el pla d'estudis reformat de 1999 es retornà a una assignatura única, amb un total de 240 h. equivalents a 12 crèdits, que incorpora 30 hores dedicades a visites a diferents centres. Les visites es realitzen sota la supervisió del tutor de pràctiques i són sempre a centres de la mateixa tipologia on l'alumne durà a terme el Pràcticum. L'objectiu d'aquestes visites és que l'experiència i els coneixements que se'n derivin serveixin de punt de referència a l'hora d'elaborar la memòria del Pràcticum; han de ser un element que serveixi per comparar el centre on s'han realitzat les pràctiques amb altres centres similars.

Amb la implantació del nou model de Pràcticum a partir del pla d'estudis reformat de 1999 s'ha consolidat el model d'un equip de tutors de pràctiques i un coordinador de l'assignatura. Cada tipus de centre té més d'un tutor.

3. Comentaris/matisacions sobre les valoracions dels indicadors

La documentació sobre el Pràcticum, els objectius a assolir, i els processos, l'organització, la supervisió i l'avaluació de l'assignatura estan totalment explicitats tant a la *Guia de l'estudiant* com en el pla docent de l'assignatura i en la informació addicional que es publica al web de la Facultat. La publicació recent de *Pràcticum de la diplomatura de Biblioteconomia i Documentació* fa encara més visible aquesta informació tant per a l'alumnat com per als centres mateixos de pràctiques.

Les pràctiques s'assignen a demanda de l'alumne, que pot triar entre arxius, biblioteques especialitzades, biblioteques públiques i biblioteques universitàries, atenent a la disponibilitat de centres. Cada un d'aquests centres té un professional responsable dels alumnes en pràctiques que s'encarrega de planificar el treball de l'alumne, supervisar-lo al llarg del període de pràctiques i avaluar-lo. L'oferta de centres, prèviament seleccionada pels tutors de pràctiques, és prou àmplia perquè els alumnes puguin triar no sols el tipus de centre, sinó el centre mateix sense massa problemes.

Les pràctiques s'inicien amb les visites prèvies a l'estada en el centre de pràctiques, que són concertades amb el tutor respectiu. Aquestes visites han de quedar reflectides en la memòria del Pràcticum, ja que han de servir d'element de comparació i referència per a l'alumne a l'hora de redactar la seva memòria i reflexionar sobre la tasca que ha realitzat. Una vegada iniciades les pràctiques al centre, hi ha tres reunions de tot el grup amb el tutor, que al llarg del període de pràctiques també fa una visita a cada un dels centres que té assignats. L'avaluació final de l'alumne té en compte la seva assistència i aportacions a les reunions, la memòria final que valora el tutor, i l'avaluació de la seva tasca per part del centre de pràctiques. El *Pràcticum de la diplomatura de Biblioteconomia i Documentació* orienta els centres sobre l'avaluació dels alumnes.

A partir de les llistes de centres que s'ofereixen per rebre alumnes del Pràcticum, es constata un increment continuat curs rera curs, que és especialment significatiu en el cas dels arxius i de

les biblioteques especialitzades. Per a aquests dos tipus de centres s'estan establint unes categories més específiques que facilitaran que l'alumne pugui triar un tipus determinat d'arxiu o de biblioteca especialitzada per realitzar les pràctiques. Els centres que s'ofereixen en pràctiques són seleccionats pels tutors de pràctiques, i han de complir una sèrie de requeriments per acollir alumnes.

Actualment s'està treballant en l'elaboració d'una fitxa descriptiva de cada centre de pràctiques, amb informació sobre les competències i coneixements específics que ha de tenir l'alumne que triï el centre, així com una definició més concreta de les tasques que ha de realitzar.

Les pràctiques són molt ben valorades per l'alumnat i també pels centres d'acollida. La mitjana de qualificació del Pràcticum és força superior a la mitjana de qualificació de la resta del currículum. Si bé serien moltes les variables a considerar en aquest punt, cal destacar que els responsables de pràctiques en els centres valoren molt positivament l'actitud de l'alumne, i aquest element té un pes important en la qualificació. Cal destacar que són força els centres que ofereixen als alumnes la seva primera oportunitat laboral una vegada realitzades les pràctiques.

Periòdicament la Facultat organitza trobades amb els centres de pràctiques per tal d'intercanviar opinions sobre aspectes de l'organització i els continguts de l'assignatura, i també per debatre temes d'interès professional. La darrera reunió ha tingut lloc el març de 2003 i s'ha aprofitat per aprofundir en el tema de les competències professionals.

4. Punts forts més significatius

- El Pràcticum és una assignatura molt consolidada i madura que ofereix a l'alumnat una primera possibilitat de veure la vessant més pràctica dels seus coneixements en un escenari real.
- L'existència d'un nombre important i molt diversificat de centres de pràctiques que mostren un gran interès i disponibilitat en la realització d'aquesta activitat.
- Les oportunitats laborals que ofereixen els centres de pràctiques als alumnes.
- El Pràcticum ajuda a enfortir les relacions de la Facultat amb el món professional.

5. Punts febles més significatius i possibles explicacions de la seva presència

- Poca definició de la tipologia dels arxius (de gestió, administratius, històrics...) i de les biblioteques especialitzades que no facilita que els alumnes puguin optar per centres més concrets d'acord amb els seus interessos.

6. Direcció de les possibles propostes de millora/canvi

- Elaborar algunes eines complementàries per a una gestió més acurada del Pràcticum, com ara fitxes dels centres de pràctiques que recullin informació concreta sobre el treball que hi realitzen els alumnes.
- Establir subcategories d'arxius i biblioteques especialitzades.